

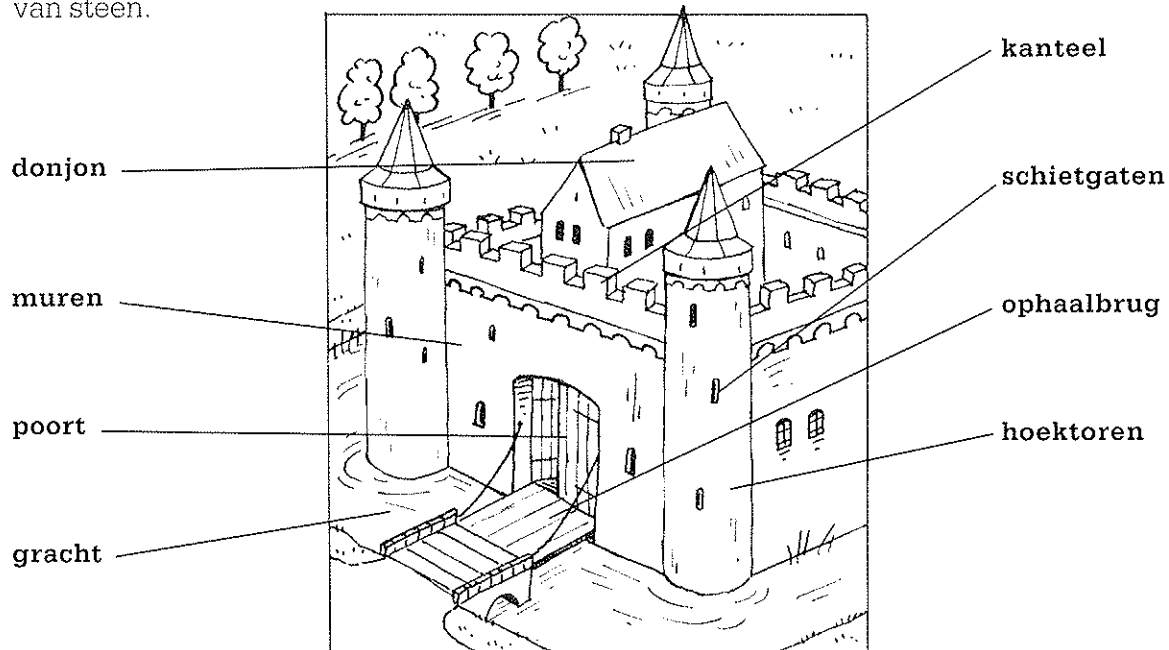
Een onrustige tijd

Les 1 De Vikingen

Rond 800 wonen in Noorwegen, Zweden en Denemarken de Vikingen. Het zijn boeren die ook jagen en vissen. En het zijn handelaars. Vikingen maken met hun schepen verre reizen. In andere landen ruilen ze huiden en gedroogde vis voor andere producten. Maar Vikingen roven ook. Ze plunderen boerderijen, kerken en kloosters. Na afloop steken ze deze gebouwen vaak in brand. Soms krijgen Vikingen een stuk land van een landheer. In ruil daarvoor beschermen ze die landheer tegen andere Vikingen. De Vikingen worden ook wel Noormannen genoemd, omdat ze uit het noorden komen. Ze schrijven met runen, een soort lettertekens.

Les 2 Jacob ontwerpt een kasteel

Rijke boeren worden bedreigd door Vikingen en andere rovers. Daarom versterken ze hun boerderijen. Ze bouwen een motte naast de boerderij. Daarna bouwen ze op die heuvel een toren. Rond de motte komt een palissade van palen en daaromheen een gracht. In deze burcht kunnen mensen veilig wonen. Later bouwen ridders grote kastelen van steen.

Les 3 Drie standen

In de middeleeuwen zijn er drie standen. Dat zijn groepen mensen. De *eerste stand* zijn de geestelijken: bisschoppen, priesters en kloosterlingen. De *tweede stand* is de adel: koning en edelen. De *derde stand* zijn de boeren. Zij zijn meestal arm.

De edelen wonen in kastelen. Rond het kasteel wonen horige boeren. Zij moeten de kasteelheer in alles gehoorzamen. En ze moeten een deel van hun oogst aan de kasteelheer afstaan. Verder moet de horige boer allerlei karweitjes voor zijn heer doen. Als er oorlog is, moet de kasteelheer zijn boeren beschermen. Vrije boeren huren vaak een stuk grond van de edelman. Zij mogen hun oogst zelf houden. Wat ze niet nodig hebben, verkopen ze op de markt.

Les 4 Een nieuw geloof: de islam

De Arabische koopman Mohammed ziet in een droom een engel. Die vertelt hem dat Allah de enige god is en dat Mohammed zijn profeet is. Mohammed gaat andere mensen over Allah vertellen. De boodschap van Allah wordt opgeschreven in een boek, de Koran. Met Mohammed begint een nieuwe godsdienst, de islam. Hij krijgt veel volgelingen. Na zijn dood veroveren zijn volgelingen Noord-Afrika. Ze worden ook de baas in Spanje. Daar bouwen ze paleizen en moskeeën. Arabische geleerden houden ze zich bezig met geneeskunde, sterrenkunde en wiskunde. Onze cijfers zijn door hen bedacht. Moslims bidden vijf keer per dag met hun hoofd in de richting van Mekka. Ze moeten geld geven aan de armen. En tijdens de ramadan mogen ze overdag niet eten. Een moslim probeert één keer in zijn leven een bedevaart te maken naar Mekka. Dat is de plaats waar Mohammed geboren is.